

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»
на тему «ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
ОБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ (НА ПРИКЛАДІ ДИТЯЧОГО
САНАТОРІЮ «ЗАТОКА»)

Виконавець:

студент ФЕУП

Боринський Олександр Олександрович _____/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., професор

Карпов Володимир Анатолійович _____/підпис/

ОДЕСА-2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогодні підвищення енергоефективності виробництва - одне з основних завдань щодо підвищення результативності та зниження собівартості. Адже зниження собівартості - це одна з конкурентних переваг будь-якої продукції, особливо зараз, коли ринок збуту стає все більш розбірливим. Сьогодні сучасним промисловим підприємствам необхідно докорінно змінити свій підхід до використання енергетичних ресурсів.

Як відзначено в проекті нової Енергетичної стратегії України на період до 2035 року [12], що викликом конкурентоспроможності національної економіки є низький рівень її енергоефективності та переважання у структурі економіки енергоємних виробництв. До цього часу завдання підвищення енергоефективності національної економіки так і не стало визначальним. До останнього часу держава та суспільство України продовжували діяти за впливом стереотипів існування надлишку енергоресурсів, а державна економічна політика не стимулювала їх ефективного використання. Суб'єкти господарювання та населення продовжують очікувати від держави часткового покриття енергетичних витрат та самоусуваються від дій щодо підвищення енергоефективності.

Тема енергозбереження є достатньо обговорюваною, наприклад аналітики Американської торгівельної палати в Україні визначили високу енергоємність та газомісткість економіки України у порівнянні з країнами ЄС [9], а науковці центру Разумкова говорять про залежність економіки України від постачань газу з Росії та про очікуване зростання цін на енергоносії [10].

З огляду на дану ситуацію стає актуальним питання пошуку шляхів переходу українських підприємств, об'єктів соціальної та комунальної сфери на інші більш енергоефективні методи планування своєї діяльності.

На прикладі санаторію «Затока», розроблено пропозиції направлені на зниження витрат на паливно-енергетичні ресурси (надалі – ПЕР), оскільки на покупку енергоресурсів санаторію «Затока» (паливо і електроенергія) за

результатами роботи в 2016 році витратило 3,164 млн грн за рік, з яких на паливо було витрачено 78%.

Метою дослідження є економічне обґрунтування проекту з підвищення енергоефективності санаторію «Затока».

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичний базис енергоефективності;
- проаналізувати стан енергоспоживання санаторію «Затока»;
- обґрунтувати комплекс заходів щодо підвищення рівня енергоефективності санаторію;
- розробити шляхи зменшення витрат санаторію на паливно-енергетичні ресурси для теплозабезпечення санаторію;
- отримати економічний ефект від впровадження проекту енергоефективності;
- оцінити можливість застосування альтернативних джерел енергії за допомогою економічних показників ефективності інвестиційних проектів.

Об'єкт дослідження дипломної роботи є стан енергоспоживання в санаторії «Затока» та ефективність використання енергоресурсів.

Предмет дослідження - виявлення причин зростання фінансових витрат на покупку енергоресурсів і зростання їх споживання, розробка та економічне обґрунтування проекту енергоефективності.

Методи дослідження:

- метод спостереження та збору даних, який був застосований для комплексного аналізу стану енергоспоживання санаторію, в результаті поїздки безпосередньо в санаторій «Затока» та опитування фахівців;
- метод таблично-графічного аналізу для побудови аналітичних таблиць та графіків, методи інформаційно-логічного аналізу щодо

розробки комплексу заходів з підвищення енергоефективності, порівняння їх та вибору кращих;

- метод економічного та статистичного аналізу для розрахунків та оцінки економічної ефективності;
- інструментарій Microsoft Excel для техніко-економічних розрахунків ефективності заходів енергозбереження.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові документи, посібники з обґрунтування доцільності проектів енергоефективності, наукові статі, спеціалізовані Інтернет-джерела, а також опитування фахівців санаторію «Затока».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань) та 1-го додатку. Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок. Основний зміст викладено на 71 сторінці. Робота містить 11 таблиць, 20 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Енергоефективність як фактор економічного виживання підприємств» в Науковий вісник Одеського національного університету, Одеса, 2017 рік.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Економічні умови впровадження енергоефективних технологій»** розглянуто енергоефективність як фактор економічного зростання підприємств, альтернативна енергетика як сучасний тренд в підвищенні енергоефективності та законодавче регулювання впровадження технологій енергоефективності.

У другому розділі **«Аналіз аспектів впровадження проекту з підвищення енергоефективності санаторію «Затока»»** проаналізовано стан енергоспоживання санаторію, основні техніко-економічні показники проекту, необхідність впровадження заходів енергоефективності.

У третьому розділі *«Техніко-економічне обґрунтування реалізації проекту енергоефективності у санаторії «Затока»»* запропоновано розрахунок економічної ефективності з проекту впровадження біопаливного котла в санаторії.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження дозволило зробити такі висновки:

1. Ефективність функціонування національної економіки значною мірою залежить від реформування паливно-енергетичного комплексу, а саме: раціонального використання енергоресурсів, впровадження інноваційних енергоощадних технологій, розвитку підприємництва. Власне концепцію енергетичної незалежності України покладено сьогодні в основу зміцнення енергетичної безпеки держави в умовах трансформації європейського та євроазійського ринків енергії. Висока енергомісткість ВВП України (становить 0,75 що значно вище за показники ЄС28 – 0,10), застарілість основних фондів суб'єктів господарювання, відсутність у достатній кількості власних покладів мінерального палива – це лише деякі з факторів, що спричиняють залежність України від імпорту паливних ресурсів.

2. За даними деяких розвинених країн станом на 2016 рік: у Німеччині сонячна енергетика дала більше 5% від всієї виробленої енергії в країні; Ісландія близько 30% своїх потреб у енергії забезпечує з геотермальних джерел; Данія забезпечує потреби свого населення у електроенергії на 30% з вітрової енергетики, ще 15% отримується шляхом перероблення біомаси.

Попри світові тенденції, альтернативна енергетика повільно розвивається і складає у структурі кінцевого споживання енергоресурсів України за 2016 рік всього лиш 5%, при цьому законодавство України робить кроки в сторону розвитку ВДЕ про що свідчать ряд постанов уряду та Кабінету міністрів України, але знов таки законодавство у цій сфері досить недосконале і створює ряд бар'єрів розвитку своєю зарегульованістю. Не дивлячись на таку невтішну тенденцію, альтернативна енергетика України має значний потенціал, тому

нашій державі необхідно докласти всіх зусиль, щоб наздогнати провідні країни світу за показниками розвитку ВДЕ і сформувати енергетичну незалежність України.

3. На прикладі санаторію «Затока», досліджено можливість використання альтернативних видів енергії для теплопостачання та електроспоживання.

Аналіз споживання енергоресурсів показав не ефективне використання енергоресурсів та зростання фінансових витрат на його покупку, у зв'язку з цим виникло питання економії цих витрат, які складають 40% у загальних витратах підприємства. Скорочення споживання пічного і дизельного палива в котельні санаторію «Затока» буде забезпечено за рахунок його заміщення біопаливом (для біопаливного котла).

4. В результаті проведених розрахунків, були досягнуті та економічні показники по впровадженню біопаливного котла в санаторії «Затока»:

- Розмір інвестицій: 525 тис грн.
- Економія коштів: 844,8 тис грн.
- Простий термін окупності: 0,62 років.

При цьому чистий дисконтований дохід (NPV) складе 1649,47 тис грн., внутрішня ставка прибутковості інвестицій (IRR) - 114,4 %, а дисконтований термін окупності проекту -1,29 років.

АНОТАЦІЯ

Боринський О. О. «Економічне обґрунтування енергоефективності об'єктів соціальної інфраструктури (на прикладі дитячого санаторію «Затока»»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом». – Одеський національний економічний університет. – Одеса – 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти основ енергоефективності та енергозбереження, стан альтернативної енергетики в Україні та світі.

Проаналізовано стан енергоспоживання в санаторії «Затока».

Запропоновано ряд енергозберігаючих заходів щодо зниження витрат на покупку енергоресурсів.

Ключові слова: енергозбереження, енергоефективність, альтернативна енергетика, біопаливо, чистий дисконтований грошовий потік, термін окупності, економічна ефективність.

ANNOTATION

Borynskyi O. "Economic substantiation of energy efficiency of social infrastructure objects (for example, a child sanatorium" Zatoka ")".

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 076 "Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges" under the master's degree program "Economics, Business Planning and Management". - Odessa National University of Economics. - Odessa - 2018.

The work deals with the theoretical aspects of the bases of energy efficiency and energy saving, the state of alternative energy in Ukraine and the world.

Author analysis the state of energy consumption in sanatorium Zatoka and a number of energy saving measures are proposed to reduce the cost of purchasing energy resources.

Key words: energy saving, energy efficiency, alternative energy, biofuels, net discounted cash flow, payback period, economic efficiency.